

Verenigingsnieuws

Heemkundekring Sankt Tolbert wenst u een gelukkig en vooral gezond 2021!!

Hou Vols!

Nummer 115

2021 #1

Interesse in een nieuw project voor HKK Sankt Tolbert in Vaals?

Zoals uw weet is het doel van deze heemkundevereniging uit de "Drielandengemeente": *Onderzoek verrichten naar heemkundige vraagstellingen, het verzamelen en archiveren van geschiedkundige gegevens, alsmede het zich inzetten voor het behoud van cultuur-historische objecten met betrekking tot de gemeente Vaals.*

Wellicht hebt u wel eens gehoord van de nieuwe strategische visie van de gemeente Vaals "**Visie Vaals Verbindt, juni 2020**" en koplopers, frisdaners e.d. Hierbij zijn betrokken inwoners druk bezig met projecten die mensen verbindt.

Om even ter verduidelijking een stukje uit deze visie: *"De visie Vaals Verbindt in een notendop komt in essentie hierop neer: Vaals verbindt in allerlei opzichten en creëert fysieke, mentale, bestuurlijke, organisatorische, sociale, ecologische en mobiliteits-verbindingen. Vaals verbindt jong en oud, door nieuwe woonvormen en kwalitatief hoogstaande dienstverlening; Vaals verbindt mensen van overal via een eigentijds cultureel en educatief aanbod; Vaals verbindt de landelijke rust en schoonheid met de rurale dynamiek; Vaals*

verbindt entrepreneurs en ondernemers uit allerlei windstreken door nieuwe vormen van ondernemerschap te stimuleren; Vaals verbindt een hele Euregio via zachte mobiliteit; en Vaals verbindt de gemeente Vaals met de Vaalsenaren via een wendbare en faciliterende gemeentelijke organisatie."

Wellicht een moeilijk stuk om te lezen, maar uit het stuk is ook op te maken dat voor leden van onze vereniging en mensen, die voor behoud cultuurhistorische objecten belangstelling hebben, een bijdrage kunnen gaan leveren voor de gemeente Vaals.

De historische kern van Vaals kent nog vele objecten die het behouden waard zijn, maar ook objecten die wellicht weer in de oorspronkelijke staat gebracht zouden moeten kunnen.

Zelfs in deze "**Visie Vaals Verbindt**" wordt ook in kort ingegaan op de bijzondere Vaalse geschiedenis. *"Sinds jaar en dag is Vaals gelegen in het dal (=Vallis) waar de oude Romeinse heirbaan Maastricht-Aken en de weg van Rolduc naar Moresnet elkaar kruisen. Gemeente Vaals werd als geopolitieke speelbal talloze keren staatkundig en bestuurlijk heringedeeld. Zo maakte de gemeente enkele jaren officieel deel uit van het Koninkrijk België en was er even sprake van een vierlandenpunt. De relatief vrije godsdienstbeleving in gemeente Vaals eind 18e eeuw zorgde ervoor dat welgestelde Akenaren hun toevlucht zochten in Vaals. Eén van die Akenaren was fabrikant Johann Arnold von Clermont. Hij en anderen stonden mede aan de wieg van de Vaalse bloeiende industrie die enkele duizenden mensen tewerkstelde.*

In dit nummer:

Interesse in een nieuw project voor HKK Sankt Tolbert in Vaals? 1

Ingezonden stuk van ons lid Ger Leenders 3

ZARENSWIES-KALENDER 2021 van VELDEKEKRINK "UM MAMELIS" 3

Nieuwste uitgave Jaarboek verleden&heden nr. 22 3

In Memoriam Hans Minker 4

Dit waren nog eens tijden!!! Toen mocht het nog!! 4

SANKT TOLBERT GAAT DOOR 4

Visie Vaals Verbind(t)!

+++ Vervolg van pagina 1 +++

Vaals ontwikkelde zich tot een welvarende plek mét aanzien. Zelfs Napoleon Bonaparte kon het tijdens zijn streekbezoek onmogelijk links laten liggen en hij bracht de nacht door in het Kasteel Bloemendal, al was dat destijds nog geen kasteel. De industriële gouden jaren

bleven niet voortduren, werk-panden werden vervangen door speel-banken en Vaals werd om-gedoopt tot Vaalser Paradijs. Na het verbieden van kans-spielen en de geïsoleerde oorlogsjaren kroop Vaals uit het economisch dal. Duitsers vonden opnieuw vlot hun weg naar de Vaalse winkels en het dorp leefde op. Ook 's nachts, wanneer de lucratieve smokkel-routes door de gemeente druk bewandeld werden."

Recentelijk zijn wij als vereniging met de burgemeester verkennend samengekomen met de vraag of Sankt Tolbert en hun leden een bijdrage zouden kunnen leveren, door onze kennis van historie en cultuurhistorische objecten. Je zou het kunnen noemen een "droomsessie" om nog meer allure van Vaals te behouden en uit te bouwen. Waar hebben wij het dan over, bijv. over behoud van karakteristieke panden en gevels of bij veranderingen het

De toeristische sector en handel zijn toch de belangrijkste economische motoren voor de gemeente Vaals en haar inwoners.

Hoe mooi zou het zijn dat bepaalde oude gebouwen niet zomaar gesloopt worden en iets nieuws daarvoor in de plaats komt dat eigenlijk niet past in de uitstraling in die "historische" omgeving en als je hierbij een medespeler wordt om advies te geven of frisse ideeën hebt.

terugbrengen van de oude gevels als eerste in de historische kern.

De gemeente Vaals kent een concept-nota beeldbepalende panden.

Vaals heeft een enorme potentie met zijn centrale ligging, ingebed in het natuurschoon met cultuurhistorie, maar het benut die potentie onvoldoende. Juist de kans om een bijdrage te leveren aan een opwaardering van de historische kern. Lukt dit, dan is de uitdaging om bezoekers langer aan de gemeente Vaals te binden en vast te houden en het liefst hun bewondering voor deze plaats uit te dragen.

Dus ook een oproep binnen onze leden, mocht iemand mee willen doen ad hoc of wat langer dan zou dat heel fijn zijn. Wilt u meer informatie hierover, dan kunt u uw vraag kwijt bij Jo van der Meij, e-mail jvdmeij@home.nl

"Door het initiatief van de mensen van "Vaalsverbindt" heeft onze vereniging daarom ook een "Kerstwens" hen laten toekomen."

Jo van der Meij

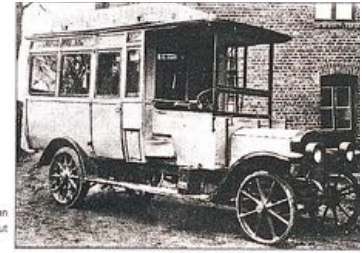
Ingezonden stuk van ons lid Ger Leenders

Ruim honderd jaar geleden, na de Eerste Wereldoorlog in 1919, begon mijn oom, de jonge Vaalser ondernemer Heinrich Krout, een expeditiebedrijf. Tegelijkertijd startte hij de eerste lijndienst Vaals-Maastricht met de auto-omnibus, waarvan bijgaande foto. Met de komst van de stoomtram van de Limburgse Tramweg Maatschappij (LTM) tussen Vaals en Maastricht in 1925 werd de busdienst opgeheven.

Het expeditiebedrijf intussen groeide gestaag en wel zodanig, dat de drie jongere broers van Heinrich Krout successievelijk als vennoten in de firma werden opgenomen en het bedrijf uitbreidde met vestigingen in Aken en Antwerpen. Doordat de Duitse

bezetters in 1941 alle voertuigen van de firma confisqueerden hield het bedrijf op te bestaan. De foto van het wagenpark is genomen bij de grens op de Maastrichterlaan; die van de autobus op de binnenplaats

van het ouderlijk huis van de gebroeders Krout aan de Gemmenicherweg 14.

Een auto-omnibus van expeditiebedrijf H. Krout (Vaals) in 1919.

Deel wagenpark firma Krout

ZARENSWIES-KALENDER 2021 van VELDEKEKRINK "UM MAMELIS"

Voor diegene die van dialect houdt is de weekkalender 2021 Zarenswies Zagenswies met dagelijkse in het dialect gebruikte uitspraken weer verkrijgbaar. De staande weekkalender bevat deze keer 58 nieuwe ZARENSWIES. De samenstellers kregen daarbij de welwillende medewerking van de diverse heemkundeverenigingen. Soms met een glimlach en soms met een ironische ondertoon. Zegswijzen uit Vaals, Lemiers, Vijlen, Bocholtz, Simpelveld, Eys, Gulpen, Mechelen, Reimerstok, Nijswiller, Epen en Wijlre. Ons dialect mag niet in de vergetelheid raken.

Samengesteld door Jo Kern, Juus Erven en Christel Kern-van der Meij. De kalender is op de volgende verkooppunten verkrijgbaar: VAALS: De Grenswinkel, Maastrichterlaan, Kapsalon John Kohnen, Jos Francotteweg, Readshop, Maastrichterlaan, Landwinkel Bischoff, Vaalsbroek 14, VIJLEN: Buurtwinkel Viele, Vijlenberg. BOCHOLTZ: Bakkerij Ivo Dreessen, Wilhelminastraat 27, SIMPELVELD: Ivo's Sport Shop Kloosterstraat 29, EYS: Buurtwinkel Starmans, Mr. Frohweinweg 6, EPEN, Epen Super, Wilhelminastraat 15, MECHELEN, Supermarkt Attent, Hoofdstraat 51, REIJMERSTOK:

Supermarkt Huls-Broers, Reijmerstokkerdorpstraat 104, GULPEN: DA Beuken, Rijksweg 53.

Door de coronamaatregelen kunnen verkooppunten helaas gesloten zijn, maar U kunt altijd een ander punt proberen.

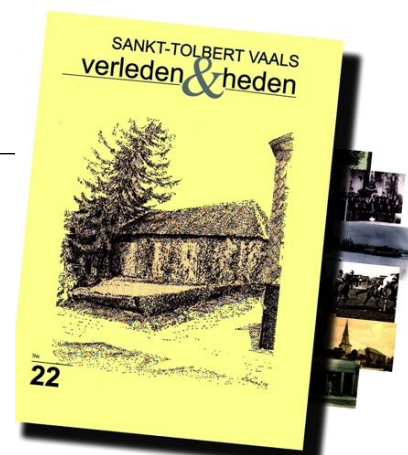

Nieuwste uitgave Jaarboek verleden&heden nr. 22

Helaas zijn de verkooppunten van onze nieuwste uitgave verleden&heden nr. 22 gesloten vanwege de coronamaatregelen.

Echter kunt u het boek ook bij ons bestellen via het

secretariaat: sankttolbert@gmail.com. Of u kunt het boek iedere woensdagmorgen tussen 10 uur en 12 uur afhalen in ons verenigingslokaal Op Sankt Tolbert, Bloemendalstraat 11a te Vaals.

Secretariaat:
Heuvel 4
6291 CS Vaals
Nederland

Telefoon: 043-306 42 06
E-mail: sankttolbert@gmail.com

Bezoek onze
website
www.sankttolbert.nl

Bezoek ons ook op:
 facebook

HOU VOLS
♥ SAMEN VAALS

Verenigingsnieuws

In Memoriam Hans Minker

Met leedwezen vernamen wij het overlijden van ons lid de heer Hans Minker. Hans Minker was sinds 2011 lid van onze Heemkundekring. Hans werd 86 jaar oud.

Wij wensen de familie veel sterkte en onze welgemeende deelneming met dit grote verlies.
Bestuur en leden

Dit waren nog eens tijden!!! Toen mocht het nog!!

(let wel: dans-, niet drink-)

wordt gehouden op zaterdag 3 september 1966
in het lokaal van de verkenners
op de Pastoorsweide

Van ónze kant worden geen glazen verstrekt
De entree bedraagt f 0,50

SANKT TOLBERT GAAT DOOR

Het jaar 2020 was voor ons allen een jaar met beperkingen, aanpassingen en leed, maar ook lerend dat je met weinig ook tevreden en gelukkig kunt zijn, als je dat wel wilt. Het nieuwe jaar 2021 zal nog even zo door gaan, maar een oud Akens liedje geeft hetzelfde aan wat de ondernemers in Samen Vaals ook doen: HOUVOLS!, kregen ze ook niet klein.

Wij als Sankt Tolbert blijven ons inzetten om als het weer mogelijk is het weer avonden etc. te organiseren.

SE HAI E OS JEÄR KAPOTT

Marsch

Än se hai-e os jeär, än se hai-e os jeär, än se hai-e os jeär ka-
pott. Tra - la - la - la, Tra - la - la - la. Mär se
krij-je os net, mär se krij-je os net, mär se krij-je os net ka-
pott. Tra - la - la - la - la - la.

De nieuwsbrief is een uitgave van heemkundekring Sankt Tolbert.

Wilt u meer weten over de heemkundekring Sankt Tolbert, een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief of heeft u een interessante mededeling, kijk dan op de website www.sankttolbert.nl of mail naar sankttolbert@gmail.com.

De nieuwsbrieven staan ook in pdf-formaat op de website. Deze kunt u downloaden. Tevens kunt u op de site aangeven als u de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen.